

Jarosław Lewczuk, Małgorzata Lewczuk, Marek Nowacki

Ołobok, st. 4, gm. Skąpe, woj.
zielonogórskie, AZP 56-13/13

Informator Archeologiczny : badania 28, 77-78

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Efektom badań było zlokalizowanie 23 obiektów. Wśród nich wyróżnić możemy niewielkie obiekty interpretowane jako ślady po słupach, bardzo duże jamy (np. ob. 48 miał wymiary 300 x 400 cm) o wypełniku szaroczarłym z drobnymi, przepalonymi okruchami kamiennymi, węglami drzewnymi i grudkami polepy, oraz pozostałe obiekty o różnych kształtach i rozmiarach, ale podobnym wypełniku. W obiektach występowała w niewielkich ilościach ceramika wczesnośredniowieczna. Odkryto także kilkanaście bryłek żuźła żelaznego, nieliczne fragm. przedmiotów żelaznych, przేశłik gliniany i kawałki dwóch oselek.

Potwierdziło się występowanie obiektów w skupieniach. Odstonięto jedno nowe skupienie oraz stwierdzono, iż koncentracje z poprzedniego sezonu są znacznie większe niż początkowo przypuszczano. Z materiałów datowanych na inne okresy wystąpiło kilkanaście krzemieni mezolitycznych i wczesnobrązowych oraz ceramika z wczesnego neolitu, kultury mierzanowickiej, grupy tarnobrzeskiej kultury łuzyckiej, a także nowożytna.

Moskorzyn, st. 13
gm. Polkowice, woj. legnickie
AZP 70-19/42

Muzeum Archeologiczno-Historyczne
w Głogowie

Badania prowadził mgr Krzysztof Czapła przy współpracy mgr. Wacława Pogorzelskiego. Finansowane przez Zakład Projektowo Usługowy „PROJFIT” w Zielonej Górze. Osada wczesnośredniowieczna (XII-XIII w.).

Stanowisko usytuowane jest w południowo-zachodniej części wsi, po prawej stronie rzeczki Moskorzanki. Morfologicznie znajduje się na wysoczyźnie moreny dennej, silnie sfałdowanej, Wzgórz Dalkowskich. Zalega na glebach wylugowanych, wytworzonych z piasków słabo gliniastych.

Badania ratownicze w 1994 r. związane były z nadzorem archeologicznym na wykopach pod budowę sieci kanalizacyjnej we wsi Moskorzyn i Kazimierzów. Na stanowisku Moskorzyn 13, które zostało przecięte w północnej części rowem o szerokości 1,2 m i głębokości 1,3 m, natrafiono na ślady osadnictwa w postaci pozostałości czterech obiektów oraz warstwy kulturowej zalegającej w ich pobliżu. Zadokumentowane obiekty były budynkami zagłębionymi w całec, o konstrukcji zrębowej. Pozyskano z nich materiał zabytkowy w postaci fragm. ceramiki, grud polepy konstrukcyjnej oraz trzech przedmiotów metalowych, który pozwala je datować na XII-XIII w.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie.

Ołobok, st. 4
gm. Skąpe, woj. zielonogórskie
AZP 56-13/13

Muzeum Archeologiczne Środkowego
Nadodrza w Zielonej Górze

Badania prowadził mgr Jarosław Lewczuk przy współudziale mgr mgr Małgorzaty Lewczuk i Marka Nowackiego (Muzeum Regionalne w Świebodzinie). Finansowane przez Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze i Muzeum Regionalne w Świebodzinie. Pierwszy sezon badań. Osada wielokulturowa — wczesne średniowiecze, epoka brązu, okres wpływów rzymskich.

Prace przeprowadzone w dn. 19.07-2.08.1994 r. miały charakter ratowniczy; stanowisko niszczone jest wybieraniem piasku, wysypiskiem śmieci, składowaniem obornika. Przebadano obszar ok. 2,5 ara i zewidencjonowano 35 obiektów o różnym charakterze

i przeznaczeniu. Wyróżniono wśród nich pozostałości czterech palenisk, 21 jam, 6 dołów postępujących, czterech ziemianek lub półziemianek.

Pięć obiektów (2, 14, 23, 25, 26) nie zawierało w wypełniku ułamków ceramiki i nie może być bliżej określone chronologicznie.

Na okres epoki brązu kultury łużyckiej datowano jedną tylko jamę (ob. 17) o bliżej nie ustalonej funkcji, która dostarczyła 10 fragm. ceramiki.

Na wczesny okres wpływów rzymskich kultury przeworskiej, faza B₂, datowano 4 obiekty (18, 19, 23bis). Pochodzi z nich 236 fragm. ceramiki, przęślik, fragm. grzebienia kościanego, jednowarstwowego, trzyczęściowego, łączonego nitem.

Na późny okres wpływów rzymskich kultury przeworskiej datowane są pojedyncze fragm. ceramiki odkryte na stropie calca oraz będące domieszką wczesnośredniowiecznej warstwy kulturowej. Obiekty z tego czasu zostały zniszczone prawdopodobnie przez piasznicę lub przez osadnictwo wczesnośredniowieczne.

Na okres wczesnego średniowiecza datowano materiały pochodzące z 25. rozpoznanych obiektów oraz bardzo zniszczonej głęboką orką, niwelacją terenu, wybieraniem piasku warstwy kulturowej, o maksymalnej miąższości ok. 30,35 cm. Na fazę C (800–950) wczesnego średniowiecza datowano 2 obiekty (1 i 21), w których dominowały formy ceramiki wykonane w technice częściowego obtaczania na kole garncarskim. Również warstwa kulturowa dostarczyła ceramiki tego rodzaju.

Na fazę E (XI/XII–poł. XIII w.) omawianego okresu datowano obiekty 7, 7b, 9, które dostarczyły materiału ceramicznego wykonanego w technice całkowitego obtaczania. Wyróżniono tu naczynia z cylindryczną szyjką, z plastyczną listwą na brzuścu, garnki o esowatym profilu, zdobione dookolnymi żłobkami na brzuścu, naczynie doniczkowate, znaki garncarskie na dnach naczyń.

Pozostałe obiekty dostarczyły ułamków ceramiki bądź to wymieszanych ze sobą w prawie równych proporcjach z faz C i E, bądź tak silnie zniszczonych, że nie jest możliwe precyzyjne przyporządkowanie ich jednej z wyżej wymienionych faz. Datowano je więc ogólnie na okres wczesnego średniowiecza — fazy C i E łącznie.

Na złożu wtórnym odkryto pojedyncze wióry i odłupki krzemienne, datowane ogólnie na epokę kamienia.

Uchwytne tylko w warstwie kulturowej fragm. ceramiki stalowoszarej, kremowożółtej i ceglasczerwonej stanowią jedynie niecałe 2% całości zespołu i dostały się tam w okresie późniejszym, wraz z wywożonym na pola obornikiem

Łącznie odkryto 3148 fragm. ceramiki — 1420 z warstwy kulturowej i 1728 z obiektów.

Osina, st. 1
gm. loco, woj. szczecińskie
AZP 26–10/58

Muzeum Narodowe w Szczecinie

Badania prowadził mgr Przemysław Krajewski (autor sprawozdania) z udziałem mgr. Mieszka Pawłowskiego i studentów archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie. Pierwszy sezon badań. Punkt osadniczy o nie rozpoznanej funkcji, z epoki brązu, cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnego średniowiecza.

Stanowisko zostało zarejestrowane zimą 1992/1993 r. Położone jest ok. 1500 m na północny wschód od wsi Osina, w lesie, po obu stronach linii kolejowej Szczecin–Kołobrzeg.

W wyniku szczegółowych badań powierzchniowych zinwentaryzowano ok. 95 kurhanów; nie jest wykluczone, że wolne przestrzenie pomiędzy skupiskami kurhanów zajmują groby płaskie. Celem badań było pozyskanie zespołów źródeł mogących stanowić podstawę do sformułowania wniosku o wpis stanowiska do rejestru zabytków.